

“Jag är trött på allt det här. Men sen vill man inte lämna. Man har bott i det här området i hela sitt liv.”

Kartläggning och behovsanalys för att minska och motverka segregation för UVAS i Malmö.

Innehållsförteckning

Inledning	2
Syfte och mål	2
Geografisk avgränsning	2
Material	2
Kartläggning	4
Uppväxt- och levnadsvillkor	4
Hälsa	4
Trygghet och kriminalitet	5
Skola	8
Boende	11
Jobb och arbetsmarknad	12
Familj	14
Förtroende och tillit	17
Befintliga insatser	19
Boost by FC Rosengård	19
Insatser av och i samverkan med offentliga aktörer	20
Insatser av och i samverkan med civilsamhället	21
Behovsanalys	24
Målgruppen	24
Hur ser målgruppens behov ut?	26
Bilaga 1: Intervjumall ungdomar	33
Bilaga 2: Intervjumall yrkesverksam	34

Inledning

I september 2018 beviljade Delegationen mot segregation medel till föreningen Boost by FC Rosengård för att genomföra en kartläggning och behovsanalys, samt ta fram ett plan för fortsatt arbete för att minska och motverka segregation. I detta dokument redovisas kartläggningen och behovsanalysen.

Syfte och mål

Syftet med denna kartläggning är att undersöka vilka behov av stöd unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) 18-25 år i socioekonomiskt utsatta områden i Malmö har för att komma i sysselsättning. Som en jämförelse fastställde Malmö stad 2014 i en kartläggning att staden hade 3 303 individer 20-24 år i målgruppen UVAS.

Målsättningen med kartläggningen och behovsanalysen är att den ska resultera i en plan för ett fortsatt arbete som i sin tur kan bidra till att fler ur målgruppen blir självförsörjande.

Geografisk avgränsning

Arbetet har fokuserats på de områden som FC Rosengård och de organisationer som samverkat i kartläggningen och behovsanalysen verkar i. FC Rosengård har verksamhet för ungdomar från hela Malmö, men når i huvudsak unga vuxna från Rosengård, Fosie (Fosie/Lindängen) och Södra innerstaden (Sofielund). Även Fryshuset har ett brett upptagningsområde, men utgår ifrån sina lokaler i Södra Innerstaden (Möllevången/Sofielund). Flamman Ungdomarnas Hus har majoriteten av sin verksamhet i sin mötesplats i Hyllie (Kroksbäck/Holma). Både Hassela Helpline arbetar brett och riktar in sig på unga vuxna från hela Malmö. I de fall statistik på stadsdelsnivå saknas används siffror för hela Malmö.

Material

Insamlingen av material till kartläggningen och behovsanalysen gjordes på primärt två olika sätt. Först och främst skedde togs befintliga kunskap genom att ta del av rapporter, analyser, statistik och andra källor rörande målgruppens uppväxt- och levnadsvillkor, samt behov. En kartläggning över redan befintliga insatser i Malmö som möter målgruppen i olika sammanhang genomfördes också. En central del i kartläggningen och behovsanalysen har varit att ta in målgruppens åsikter, upplevelser och synpunkter kring deras levnadsvillkor och behov. För att uppnå detta ett antal djupintervjuer gjorts av Boost by FC Rosengård tillsammans med Flamman Ungdomarnas Hus, som har varit en samverkande part i

kartläggningen. Ett frågeformulär med frågor som berörde såväl ungdomarnas barndom, nutid och framtid, och vad de behövde och saknade för stöd togs fram av Boost by FC Rosengård, med stöd av Flamman Ungdomarnas Hus och Hassela Helpline (Bilaga 1). Nio ungdomar från olika stadsdelar i Malmö intervjuades därefter. Intervjuerna spelades in och transkriberades därefter för att så långt som möjligt kunna återge ungdomarnas egna röster i slutrapporten, snarare än tolkningar av dem. Boost by FC Rosengård deltog också i workshops arrangerade av Fryshuset i Malmö, där unga från Malmö möttes för att diskutera och reflektera kring frågor kopplade till segregation.

Utöver detta genomfördes ett antal liknande djupintervjuer med yrkesverksamma som på olika sätt möter UVAS i sina dagliga arbeten (Bilaga 2). Dessa intervjuer, som möjliggjorde att representanter från flera olika instanser som arbetar målgruppen fick uttrycka sig om hinder och behov för målgruppen och för samhällets stödstrukturer hjälpte gjorde att bilden av problematiken och behoven breddades. Intervjuerna fyllde också en funktion i att förankra kartläggningen och behovsanalysen hos kommunen. Totalt fem yrkesverksamma personer intervjuades:

- 1 socialsekreterare, Malmö stad
- 1 arbetsmarknadssekreterare, Malmö stad
- 1 boendestödare, Malmö stad
- 1 vägledare, Boost by FC Rosengård
- 1 hälsovägledare, Boost by FC Rosengård

Kartläggning

Kartläggningen består av två delar. Den första delen beskriver målgruppens uppväxt- och levnadsvillkor utifrån såväl insamlad befintlig kunskap som de genomförda intervjuerna. Den andra delen listar några av de befintliga verksamheter som idag bidrar till att motverka segregationen.

Uppväxt- och levnadsvillkor

Under intervjuerna och den övriga materialinsamling berördes en stor mängd ämnen som alla har haft inverkan på målgruppens uppväxt och levnadsvillkor. För att öka överskådligheten har resultaten av insamlandet grupperats under ett antal huvudområden som bedöms ha haft särskild påverkan på målgruppen. Dessa områden är:

- Hälsa
- Trygghet och kriminalitet
- Skola
- Boende
- Jobb och arbetsmarknad
- Familj
- Förtroende och tillit

Hälsa

Var man bor för någonstans i Malmö har stor påverkan på hur man mår. I områden som Limhamn-Bunkeflo och Oxie är andelen som har dålig självskattad hälsa under fem procent, medan det är avsevärt högre i Södra innerstaden (tio procent), Fosie (elva procent) och Rosengård (17 procent)¹. Inom respektive stadsdel finns också skillnader. Fler kvinnor än män uppger att de mår dåligt, utrikes födda uppvisar fler markörer på ohälsa än inrikes födda och de med endast förgymnasial utbildning mår i dubbelt så hög utsträckning dåligt än de med gymnasial utbildning, och i fyra gånger så hög utsträckning som de med eftergymnasial utbildning.

Malmökommissionen konstaterar att “eftersom det finns stora socioekonomiska skillnader inom varje stadsdel, så blir jämförelser mellan olika stadsdelar med nödvändighet en underskattning av den verkliga sociala ojämlikheten i hälsa”. Bland utrikes födda arbetslösa unga från exempelvis Rosengård utan fullföljd gymnasieutbildning är alltså den upplevda ohälsan sannolikt långt högre än 17 procent.

De intervjuade yrkesverksamma från Malmö stad såg ohälsa som en stor utmaning för

¹ Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö, 2013, *Slutrapport*, s. 38

målgruppen när de fick frågan vilka undergrupper inom gruppen UVAS de möter:

Jag tycker ofta man ser någon typ av psykisk ohälsa, sen är det inte alltid man vill erkänna det eller ser det själv hos sig [...] Psykisk ohälsa på något sätt tycker jag är central för det tycker jag nästan att jag ser hos alla de jag träffar i någon form.

Arbetsmarknadssekreterare, Malmö stad

Dels så är det ju killar som har varit ensamkommande från början och som har varit placerade i andra kommuner och så. Och sen har de blivit avslutade där när de har flyttat dem eller lite olika... och så dyker de upp här på något inneboendekontrakt och så har de hoppat av skolan och... ja, och så gör de ingenting liksom. Och så mår... psykisk ohälsa, och ibland lite missbruk. Det är väl en stor grupp som har, som har ökat liksom. Som inte haft för några år sedan. Sen är det mycket psykisk ohälsa. Överlag. Överallt.

Socialekreterare, Malmö stad

Trygghet och kriminalitet

Känslan av otrygghet ökar generellt sett i Sverige² och så även i Malmö. Detta står dock i kontrast till att färre brott anmäls i staden nu jämfört med tidigare, även om färre anmälningar på grund av eventuella mörkertal inte säkert betyder att färre brott sker³. Även de unga som intervjuats upplever att de bor i områden som är utsatta för så pass mycket kriminalitet att det påverkar hur trygga de känner sig runt sitt hem:

Det är också för de här våldtäkterna som har skett sista tiden i Malmö. Det har ju ökat jättemycket i Malmö så man blir ju rädd. Jag går inte ut sent längre. Jag går inte ut ensam, ska jag behöva gå någonstans eller komma hem sent, jag ringer min bror eller min kille så får de köra mig. Så är det.

Kvinna, Sofielund

Men det är mycket som händer där nu också. Det är mycket knarkförsäljning och det var ju skottlossning också på gården bredvid... så ja...

Kvinna, Sorgenfri om hur det var att växa upp i Sofielund

Det händer väldigt mycket i den stadsdel jag bor i. Det är väldigt mycket som pågår, man hinner inte ens med det mesta. Allt från bilbränder till skjutningar, till rån, till

² Brottsförebyggande rådet, 2017, *Trygghetsundersökningen*

³ Malmö stad, *Anmälda brott*,

<https://malmo.se/Kommun--politik/Fakta-och-statistik/Trygghet-och-sakerhet/Anmalda-brott.html>, hämtat 2018-12-12

misshandel, till våldtäkter. [...] Man känner sig inte säker. Jag känner mig inte säker att gå ut själv. Jag är kille men sen måste jag också erkänna för mig själv att jag inte är den Allsmäktige själv på gatan. Är där tio, femton grabbar på andra sidan gatan, då vänder jag om eller går på andra sidan trottoaren. Borde det vara så egentligen? Och om jag är rädd vad ska då min lillebror känna, som är hälften så ung som jag är?

Man, Möllevången

En kvinna från Sofielund reflekterar kring kriminaliteten som pågår precis där hon bor:

Många säljer på gatorna. Folk har ett jävla förråd i vår källare och säljer därifrån. Jag hoppas verkligen polisen hittar dem. Jag kommer inte anmäla dem. Skratt. Jag vill verkligen inte lägga mig i men jag vill att de ska hitta dem ändå. För jag är trött på det. Man känner lukten av det hela tiden i sitt hem och det är inte så trevligt. [...] Många är knarkare. Det är många fylleslagsmål utanför där jag bor. Många bråkstakar. Det händer faktiskt alltid något utanför mig. Det är alltid poliser som åker förbi. Ibland tänker jag att jag ska flytta från Malmö. Jag är trött på allt det här. Men sen vill man inte lämna. Man har bott i det här området i hela sitt liv.

Kvinna, Sofielund

Vissa känner sig inte direkt otrygga, utan har en mer neutral inställning till den kriminalitet som finns i sitt område. De är dock medvetna om att den existerar:

Det är ju lite kriminellt och sånt där, just där och så... Kroksbäck och Holma. Men nu har det lugnat ner sig lite. Det hände ju så här rån och massa grejer. Och kriminellt gäng och sånt.

Man, Kroksbäck (#1)

Jag har också gjort riktigt dumma grejer. Jag har ju haft typ så varit ute med barndomsvänner, vi har också krossat rutor, kastat stenar på poliser, på brandmän och på ambulans. Alltså hade, jag hade aldrig igen typ kunnat göra det idag, det... när man var yngre man tänkte inte de är här för att rädda ett hus som brinner och det finns barn. Du tänkte bara de är här för att de är här. Det är en myndighet, de, vad gör de hos oss? [...] Kommer aldrig tömmas i gatan ju. Kommer alltid finnas någon. Det är ju... kommer alltid finnas någon. Det kommer ju komma nya generationer som tar över, och över, och över så. Så det känns typ att bor du i Kroksbäck måste du gå igenom de tre, fyra åren på gatan. Det är bara ett måste typ, det är som en norm att du måste gå igenom.

Man, Kroksbäck (#2)

Samtidigt beskriver dessa ungdomar precis som flera andra att de hade föredragit att bo någon annanstans i framtiden om de fick välja:

Om jag hade haft några alternativ hade jag flyttat ut, bo någon annanstans hade jag gjort något. Jag hade tänkt kanske på mina barns uppväxt och så. Jag vet själv att om mina barn går igenom det jag gjorde kommer de hamna i samma sits. Så ibland handlar det egentligen om man vill göra eller inte utan det handlar om vad man ser och man vad man lär sig som barn. Det tycker jag inte är bra. För som liten vill man försöka vara som alla andra barn. Ja det... ohörbart... dåliga grejer.

Man, Rosengård

Så här beskriver en annan ung man som vill komma bort från det han kallar ett kriminellt område, var han skulle vilja bo:

Bunkeflo. Där har jag varit, ganska lugnt område. Jag har hört att många kriminella bor där men jag har inte sett någon oro där och jag har faktiskt fått några styckna som bor där som trivts. Mer så kallade områden som kallas för svenska områden, där det bara är svenskar som bor.

Varför vill du bo där?

Eh, varför jag vill bo i ett svenskt område för att känna mig typ som sagt du sa att jag känner mig utanförskap men när du börjar, när du tar första steget om att typ bo bland folk som kommer någonstans i sitt liv och sen börjar jobba. Du känner dig inte i utanförskap längre...

Man, Lindängen

En annan säger så här:

Utanför. Kanske i Lomma. Jag vet inte. Kanske i Malmö. Jag har svårt att lämna Malmö. Skulle jag välja ett område i Malmö kanske det blir Söderkulla, lite finare, lite lugnare. Helst ett område där det är många pensionärer. Där det är tyst. Skratt. Jag orkar inte med de här ungdomarna som säljer knark och är högljudda. Jag orkar inte mer. Jag har stått ut med dem hela mitt liv. Jag orkar inte. Vet du hur många gånger jag har ringt polisen på dem. Skratt. De är alltid utanför oss och skriker 3-4 på morgonen. Man orkar inte. Så jag behöver komma bort till ett lugnare område. Antingen Bo 01, Söderkulla whatever.

Kvinna, Sofielund

Ytterligare en röst som delar samma åsikt:

Egentligen helst inte i stan. För det är ju... det är en personlighetsfråga kanske. Jag vill inte bo i stan där det händer för mycket. Inte bara det jag nämnt nu utan bilar som tutar, folk som skriker och festar och sen har du ju också den mörka sidan som

jag precis berättade. Jag hade velat bo typ i Limhamn kanske. Limhamn, om vi nu tänker i Malmö fortfarande...

Man, Möllevången

Ingen av de som intervjuades ville bo kvar där de bodde idag. Även om det inte är ovanligt att unga vill flytta ifrån sina föräldrahem och områden de växte upp i är det extra tydligt i den här gruppen. Anledningen till att ungdomarna vill flytta är inte heller bara för att de vill pröva sina egna vingar på en ny ort, utan här uttrycker de hur de vill komma iväg till ett lugnare, mindre stökiga och tryggare områden.

Skola

Även skolgång och skolresultat varierar beroende på var man bor. Skolor i mer socioekonomiskt starka områden har generellt sett högre andel behöriga lärare i grundskolan. I Centrum och Västra innerstaden ligger siffran på runt 90 procent av alla lärare, i Limhamn-Bunkeflo är den cirka 100 procent. Detta kan jämföras med andra områden i Malmö, som Södra innerstaden (drygt 80 procent), Rosengård (78 procent) och Fosie (72 procent)⁴.

Dessa skillnader avspeglas i elevernas skolresultat. I Limhamn-Bunkeflo är så gott som 100 procent av alla elever behöriga till yrkesprogrammen på gymnasiet efter avslutad grundskola. I Centrum och Västra innerstaden ligger siffran på cirka 90 procent. I Rosengård och Södra innerstaden är andelen behöriga betydligt lägre, 79 procent respektive 72 procent. Fosie bryter dock mönstret här. Nästan 93 procent av alla elever som avslutar niondeklass är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet. Med denna siffra blir Fosie en av de bästa stadsdelarna i det här avseendet, trots att det genomsnittliga meritvärdet hos Fosies niondeklassare ligger i den nedersta tredjedelen i Malmö (och att andelen behöriga lärare är låg). Kanske har skolorna i Fosie en annan inriktning än i andra stadsdelar, med fokus på att förbereda eleverna för gymnasiet snarare än åstadkomma ett så högt betygssnitt som möjligt.

Många av de som deltagit i intervjuerna har uttryckt en negativ syn på den skolgång de har haft och vittnade både om en stökig studiemiljö och ointresserade lärare:

Det var alltid bråk. Det var aldrig riktiga, bra lärare. Vi hade ofta vikarier. Det var inga seriösa lektioner faktiskt. Vi hade aldrig tid för lektioner för det var alltid konflikter. Man lärde sig inte så mycket på skolan faktiskt. De hade inte rätt... vad ska man säga... rätta egenskaper för att kunna typ lära upp oss om exempelvis matte eller naturvetenskap eller och så vidare. Vi hade ingenting att göra. Vi bara satt och snackade med våra kompisar. Våra lärare tog oss inte heller seriöst. De tog inte ens

⁴ Malmö stad, *Hitta och jämför grundskolor*, <https://malmo.se/Hitta-och-jamfor/Grundskolor/Hitta-och-jamfor-grundskolor.html>, hämtat 27 november 2018

lektionerna seriösa. Jag hade en faktiskt lärare som höll på med sina naglar under lektionen och inte brydde sig. Så nej vi gjorde faktiskt inte så mycket.

- Kvinna, Sofielund

Alltså... det var bra för att vara Kroksbäck om man säger så. Lärarna hade på något sätt ändå koll, men ändå inte. Det var lite...alltså det var lite hur man ville. Det räckte att jag bara sa till min svenskalärare att jag har ont i magen, så sa hon "ja, men du kan gå hem". Alltså jag hade inte ens ont i magen men det var jätteenkelt att bara undvika gå in på lektionen

- Man, Kroksbäck (#2)

Även de gymnasieskolor ungdomarna gått på hade ofta en miljö som försvårade deras möjligheter till inläring.

Utbildningen var bra. Men själva skolan var inte så värst bra. Det var mycket problem.

- Kvinna, Sorgenfri

Varje gång lärarna gick igenom något så... vissa pratade ju i munnen på varandra och då blir läraren störd ju.

- Man, Kroksbäck (#1)

En uttryckt uppmuntran hemifrån att studera fanns i så gott samtliga intervjuobjekt. Föräldrarna var positiva till skolan och ville att ungdomarna skulle lyckas där. Däremot kunde en bristande utbildning hos föräldrarna innebära att ungdomarna inte kunde få samma stöd hemifrån i studierna (se Familj). De flesta ungdomarna såg föräldrarnas uppmuntran som en bra sak, men för vissa, ofta de som själva hade svårt med skolan kunde uppmuntran hemifrån snarare ses som en press:

De var hårda mot mig att jag måste klara av skolan. Så jag gick i skolan så det var inte alltid jag gick dit jag hade mycket frånvaro. Det brukade vara möte med mina föräldrar och rektor att de skulle slänga ut mig om jag fortsatte så det var ändå lite katastrof. Så jag skolkade mycket och så här men ändå lyckades jag på något sätt.

- Man, Rosengård

Min mamma älskar, alltså hon... hon älskar när vi pluggar och utbildar oss och så vidare. Det gör min pappa också [...] När det kommer till skola så brukar lärarna alltid tycka att mina föräldrar var de bästa med, alltså så... typ min mentor visste jag fick inte gå ut på gården och sånt om jag inte hade gjort alla mina läxor. Så de var mycket strikta, "Nej, du måste plugga. Du måste. När du har blivit äldre får du

göra dina egna val, men nu vet vi att det som är bäst för dig det är plugga, plugga, plugga, plugga, plugga.”

- Man, Kroksbäck (#2)

En del av de som hade det tufft i skolan ville inte alltid att familjen skulle veta hur de gick, och hittade istället på olika metoder för att slippa undan:

Jag gav aldrig familjens nummer. Varje gång de typ frågade om att träffa någon anhörig så var jag sån du att min familj kan inte svenska, du kan få min brorsas nummer. Så gick jag och pratade med min storebrors vän [...] Jag fick aldrig skolan att få fatt på min familj.

- Man, Lindängen

Jag brukade inte själv vilja ha hjälp från någon, så jag brukade alltid säga “Nej jag är klar”, “Jag behöver inte hjälp. Jag har gjort mina läxor. Jag är klar”. Fast jag brukade göra mina läxor så här en kvart innan lektionen. Det var bara att skriva över någon annans svar. Så vi fuskade lite faktiskt.

- Man, Kroksbäck (#2)

Avsaknaden av fullföljd gymnasium eller grundskola lyftes också upp som en utmaning hos de yrkesverksamma. På frågan om ungdomarna socialsekreteraren möter har klarat av skolan blev svaret “*Nästan aldrig gymnasium. Ibland inte grundskola heller*”. Lite senare under intervjun utvecklas svaret vidare:

Dels är det ju det med studierna också, att de inte har gått i skolan liksom, att de inte har klarat skolan. Och att det inte kanske ibland, ibland tänker man att det kanske skulle behövts en utredning. De misstänker själva att de har ADHD och... självmedicinerat till exempel så, men det har aldrig gjorts någon utredning och... ja. De vet inte riktigt varför de inte har klarat skolan liksom, har bara varit tufft. Så det är ju, det är skolan och varför den inte har fungerat och varför det är svårt att få ett jobb om man inte har utbildning.

- Socialsekreterare, Malmö stad

Hälsövägledarens syn på vad målgruppen behöver tog också upp frågan om utbildning:

Många behöver ju utbildning. De behöver fullfölja sitt gymnasie eller grundskolan. De behöver en yrkesinriktad utbildning. Sen är det många som behöver självkänsla, de behöver tro på det de gör, de behöver tro på sig själva.

- Hälsövägledare, Boost

Malmö stads boendestödjare beskriver vilka typer av UVAS den möter.

De flesta jag har haft kontakt med så är det ju att man har levt i utanförskap. Att man inte har gått i skolan heller som man ska, och sen har det bara följt liksom...

- Boendestödjare, Malmö stad

Sammanfattningsvis är utbildning ett tema som dyker upp gång på gång när man pratar med UVAS eller personer som arbetar med UVAS. Ungdomarna bor i områden som generellt sett har skolor som uppvisar sämre kvalitet, som upplevs som stökiga och som har en lägre andel behöriga lärare. Ungdomarna har ofta haft negativa minnen av skoltiden. Uppmuntran hemifrån finns ofta, men på grund av föräldrarnas utbildningsnivå är det inte möjligt att få hjälp i skolarbetet. Sammantaget resulterar det i att fler ungdomar från dessa områden inte klarar av skolan vilket är en bidragande faktor till att arbetslöshet, då arbetsmarknaden idag ställer allt högre krav på utbildning. Bilden bekräftas av de yrkesverksamma, som upplever att stora delar av de ungdomar de möter saknar fullföljd gymnasieexamen.

Boende

Malmökommissionen definierar trångboddhet som när “*antalet boende per rum i bostaden, kök och ett rum oräknat, överskrider två*”⁵. Genomsnittet för trångboddhet i staden är fyra procent. Andelen i Rosengård är 17 procent och i Södra innerstaden är den 9 procent, medan det i Limhamn-Bunkeflo endast är cirka en procent. Tittar man på andelen fyraåringar som är trångbodda blir mönstret ännu tydligare. I Limhamn-Bunkeflo är endast två procent trångbodda, medan 18 procent av alla fyraåringar i Fosie och hela 29 procent av alla i Rosengård är det.

Alltså det var såklart jättemycket bråk. Skratt. Det var typ två, tre stycken syskon i ett rum. Pappa sov i vardagsrummet. Mamma sov faktiskt med mig och min ena syster

- Kvinna, Sofielund

Är det ont om plats i hemmet blir det svårare att få studiero och eller bara få vara ifred. Riksrevisionen håller just nu på att mer utförligt utreda effekterna trångboddhet i Sverige har på hälsa och skolresultat och förväntas presentera resultaten under februari. Men redan i en rapport från Boverket⁶ fastställdes det att trångboddhet försämrar både fysisk och psykisk hälsa, samt påverkar skolresultat negativt.

Än värre att bo trångt är att inte ha någonstans alls att bo. Enligt en kartläggning som Malmö stad genomförde 2017⁷ har hemlösheten i staden ökat kraftigt, mer än femdubblats

⁵ Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö, 2013, *Slutrapport*, s. 62

⁶ Boverket, 2006, *Var finns rum för våra barn? - en rapport om trångboddhet i Sverige*

⁷ Malmö stad, Stadskontoret, 2017, *Hemlöshetskartläggning*

sedan 2010. Orsaken till hemlösheten varierar, och kan bero på saker som ekonomiska besvär, social problematik eller annat. Mer gemensamt är dock att över 90 procent av alla hemlösa varken arbetar eller studerar. Statistiken finns inte uppdelat specifikt på målgruppen som den här kartläggningen gäller, men det är rimligt att anta att hemlösheten har ökat även inom den här gruppen. En av ungdomarna delade med sig av sina erfarenheter av att under en period inte ha någon fast punkt att bo:

Jag flyttade runt. Det var mycket i familjen. Det var bråk hemma så det var svårt för mig att bo hemma. Jag var tvungen att flytta runt och man mådde inte särskilt bra av att flytta runt och inte ha ett stabilt hem eller ett stabilt tak över huvudet så man vet att man är säker i, under kvällen eller morgonen efter, dagen efter så man hade andra prioriteringar än att klara skolan eller vara på en lektion. Så som att veta var man ska vara och vad man ska äta för dagen.

- Man, Möllevången

I intervjuerna med de yrkesverksamma bekräftades det att hemlöshet och boendeproblematik inte bara förekommer i isolerade fall, utan är något som dyker upp regelbundet i yrkesutövandet.

Och så det är ofta boende, ja boende är en stor fråga ofta och där upplever oftast eller socialtjänsten har ju svårt att hjälpa till med det också

- Arbetsmarknadssekreterare, Malmö stad

Saknar man bostad är det svårt att komma vidare. Då mår man sällan bra rent psykiskt. Och det är svårt att komma vidare mot antingen jobb eller studier om man inte vet var man ska sova över natten.

- Hälsovägledare, Boost

Jobb och arbetsmarknad

Tack vare flera år med en stark arbetsmarknad har arbetslösheten i Malmö minskat. Dock finns det fortfarande stora skillnader jämfört med resten av landet. I december 2018 var arbetslösheten för unga 18-24 år i Malmö 15,1 procent av arbetskraften, långt över rikssnittet på 8,7 procent⁸.

Uppdelat på kön syns tydliga skillnader. Bland kvinnor i Malmö 18-24 år är arbetslösheten 11,8 procent jämfört med 6,9 procent för kvinnor i riket. För unga män är arbetslösheten i Malmö 19,3 procent jämfört med rikssnittet på 10,4 procent. För gruppen unga utrikes födda är arbetslösheten mycket högre än den för inrikes födda i Malmö, cirka 30 procent för kvinnor och 35 procent för män. På samma sätt är tre fjärdedelar av Malmös hushåll som tar

⁸ Arbetsförmedlingens statistikdatabas. Hämtat 10 januari 2019

emot ekonomiskt bistånd är s.k. utrikesfödda hushåll, innehållandes minst en utrikes född person Majoriteten av biståndstagare finns i det som idag heter Stadsområde Öster och Stadsområde Söder, vilket idag ungefär motsvarar stadsdelarna Rosengård, Husie, Fosie och Lindängen⁹. Sammantaget är könsmönstret i Malmö likt det i hela rikets, det vill säga att fler unga män än unga kvinnor är arbetslösa. Liknande skillnad mot rikssnittet finns för de som är 25-29 år.

I en målgruppsanalys från våren 2018 konstaterade Arbetsförmedlingen att de grupper som har svårast att etablera sig på arbetsmarknaden är ungdomar som saknar en fullständig gymnasieutbildning, har diagnostiserad funktionsnedsättning, är utrikes födda eller upplever ohälsa. Antalet inskrivna arbetslösa ungdomar som tillhör en eller flera av dessa grupper tenderar att öka och Arbetsförmedlingen uppger att dessa idag utgör cirka 59 procent av de arbetslösa unga i Malmö. Detta överensstämmer med de utmaningar som lyfts fram i intervjuerna (se exempelvis "Hälsa" och "Skola").

De ungdomar som intervjuades var själva arbetsökande och hade olika syn på sina möjligheter till att hitta arbete:

Om jag liksom ska svara på det ska jag säga att möjligheterna är jättestora säkert kan jag säga. De erbjuder hjälp, liksom allting. Om du inte kan skaffa dig en fin utbildning eller så så kan du inte göra någonstans för då kan du ju komma till Boost... bara ett exempel så hjälper dem dig med jobb, körkort, utbildning, skola. Det finns ju inte i alla länder så möjligheterna är jätte, jättestora tycker jag liksom. Sen får man verkligen ta chansen och skaffa sig en fin utbildning.

- Man, Segeväng (uppväxt i Rosengård)

Alltså det kan vara rätt så liten procent. När de säger att de behöver utbildning brukar jag helst inte söka för jag vet att de kommer ta emot andra folk som har utbildning eller erfarenheter inom det. Därför söker jag mest saker utan utbildning. Så är det utbildning brukar jag inte söka faktiskt.

Finns det mycket jobb att söka som inte kräver utbildning?

Alltså det finns. Det finns om man vill hitta. Det beror bara på om man som person. Jag ser varje dag annonser så jag söker några. Det finns hundratals olika jobb. Det gäller bara att man har tur och är den rätta personen. Om man vill alltså. Om man inte vill kommer man inte fixa det.

- Man, Rosengård

⁹ Socialstyrelsen, Månadsstatistik för ekonomiskt bistånd på stadsdelsnivå, december 2016

Ganska svårt. Eh... just för svenska staten även om jag är svensk medborgare så räknas jag ändå som flykting, förstår du? En flykting med andra ord som har lämnat skolan, som varit på gatan för mycket, som har haft sina problem bland lärare, kommunala platser, och polis så blir det dubbelt så svårt.

- Man, Lindängen

Det finns studier som pekar på att personer med utländsk bakgrund utan traditionellt svenska namn har svårare att få jobb än inrikes födda med traditionellt svenska namn¹⁰. När ungdomarna fick frågan ifall de upplevde att deras namn och adress påverkade deras möjligheter att få jobb uppgav de flesta att de inte själva hade märkt att de hade påverkats.

Alltså jag har faktiskt inte upplevt det för jag har inte tänkt på det alltså. Jag bara skickar och vill man ta emot mig eller inte. Jag vet inte alltså om det spelar... alltså jag har aldrig varit med om en händelse där det spelar någon roll. Det kan vara. Jag vet inte. Kan vara vissa företag och chefer kanske kan tänka alltså han är från det och man har hört mycket i nyheterna. Kan vara men det har inte hänt mig i alla fall. Jag vet inte riktigt där. Men jag tror inte det är så.

- Man, Rosengård

Några drog dock sig till minnes att de hade bekanta som hade råkat ut för sådana situationer. En man från Lindängen ansåg upplevde att den typen av diskriminering förekom vid rekryteringsprocesser, och beskrev det så här:

Absolut för vad som står om stadsdelen jag bor i, skapar mycket oro att exempel så är Lindängen känt för droger och knark och massa sånt. Så när det kommer upp att en ung kille eller en ung vuxen kommer in och vill söka den typen av jobbet så ser de att han kommer från den kriminella stadsdelen i Malmö, så får de i huvudet redan utan att ens träffa eller ge honom en chans att den kommer, att den killen som kommer är kriminell eller har en kriminell bakgrund som kommer att påverka arbetsmiljön så...

- Man, Lindängen

Familj

Utbildning är som nämnt något som berörs i intervjuerna där ungdomarna ofta har upplevt motgångar och misslyckanden. Ett känt samband är det mellan föräldrars utbildningsnivå

¹⁰ Diskrimineringsombudsmannen, 2012, *Forskningsöversikt om rekrytering i arbetslivet*

och huruvida barn sedan lyckas i skolan och går vidare mot högre utbildning. Barn till högutbildade föräldrar klarar oftare skolan bättre och går vidare till eftergymnasial utbildning i högre utsträckning är barn till föräldrar utan gymnasie- eller högskoleutbildning (se även Skola).

Detta mönster känns igen i intervjuerna:

Okej. Vad har dina föräldrar för utbildningsnivå? Vet du om din pappa är utbildad?

Om jag vet att min pappa är utbildad? Nej det enda jag vet är att när jag var liten så jobbade han alltid med bilar så det borde vara något han kan.

Och din mamma, har hon någon utbildning som?

Morsan gifte sig när hon var tretton fjorton år så jag tror inte hon har hunnit gå ens grundskolan.

Har hon någon utbildning från Sverige?

Nej.

SFI?

Nope.

- Man, Lindängen

Min pappa gick i grundskolan här, gymnasiet tror jag också han gick men mamma gick ju i Serbien. Så det är det de har studerat vad jag vet.

- Kvinna, Sorgenfri

Hjälp från familjen eller alltså från mammas sida då kunde jag inte få så mycket då. Mamman gick i skolan i hemlandet, det hade det på sitt sätt i sitt hem och jag gick i skolan här. Det var mycket till exempel i engelskan, svenskan som mamma inte kunde hjälpa mig. Men, matten var det enda som mamma kunde komma in så här mellan för matten är ändå universalt. Språken och andra kurser i skolan alltså, hade mamma problem med. [...] Uppmuntran och viljan att jag ska lära mig från familjen har alltid varit där men... kapaciteten eller alltså, vad heter det, verktygen har inte funnits i hemmet för att jag ska få den hjälp jag hade behövt egentligen.

- Man, Möllevången (Södra innerstaden)

Ett liknande samband finns för barn till arbetslösa föräldrar, dvs. att risken att hamna utanför arbetsmarknaden är större om en eller båda föräldrar är arbetslösa¹¹. Många av de intervjuade ungdomarna har föräldrar som av olika anledningar saknar arbete eller i perioder saknat arbete. Så här beskriver några ungdomar sina föräldrars arbetssituation:

Mamma gör ingenting. Hon jobbar inte. Hon är alltid hemma och så. Pappa har en affär som han driver. Så det är bara han som jobbar.

Har det alltid varit så i familjen?

Ja det har det faktiskt. Morsan har aldrig jobbat. För hon kan inte så bra svenska och så. Hon har inte gått i skola här. Därför har hon varit mer hemma. Min pappa har alltid jobbat och haft affär och så här.

- Man, Rosengård

Hon jobbade aldrig. Hon hade aldrig tid. Sju barn och en man. Att ta hand om honom var ett heltidsjobb. Det är inte så att hon kan gå efter några timmar nu tar jag en paus. Det är hela tiden. Det är alltid någonting med honom. Jag tog hand om honom hela sommaren när hon var bortrest. Och jag kan säga att det inte var lätt. Skratt. Och jag orkade inte. Vi fick sätta in honom på psyk också för han blev galen. Det är det.

- Kvinna, Sofielund

En man har flyttat från Småland till Malmö med familjen sedan ett par år:

Mina föräldrar när vi bodde i Vimmerby så jobbade de inom vården, äldrevården.

Båda två?

Ja precis. Och här pluggade min mamma till barnskötare och hon har inte hittat jobb. Min pappa jobbar inte. Han har inte hittat något heller.

- Man, Kroksbäck (#1)

¹¹ SCB, *Risk för att arbetslöshet går i arv*,
<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2017/Risk-for-att-arbetsloshet-gar-i-arv/>, hämtat 2018-01-05

En ung man som bor med sin sjukskrivna mamma berättar:

Jag vet inte om man kan nämna detta men för det flesta har hon gått till aktivitet, pluggat lite och hur hon har... haft den styrkan att försörja oss där hemma, fixat pengar på sina egna sätt för att inte detta ska typ talas som missförstånd så har hon inte jobbat vitt men har gjort sina egna pengar på sitt privata sätt.

- Man, Lindängen

Förtroende och tillit

Förtroendet till samhällsinstitutioner och människor är också något som skiljer sig mellan stadsdelarna. Andelen av alla malmöbor (18-80 år) som känner låg tillit till andra människor är som helhet cirka 40 procent, vilket redan det är långt över rikssnittet på 26 procent. Mellan stadsdelarna skiljer det sig mellan cirka 30 procent (Limhamn-Bunkeflo och Västra innerstaden) och cirka 50 procent (Rosengård och Fosie). Nedbrutet på målgrupper går det även att se att män har lägre tillit än kvinnor, och att utrikes födda har lägre tillit än inrikes födda (Malmökommissionen, slutrapport, s. 76).

I de intervjuer som genomförts gav inte ungdomarna uttryck för att inte lita på andra människor i allmänhet. En del påverkades av den otryggheten de upplevde i sin stadsdel (se "Trygghet") men andra talade varmt om människorna som bodde i deras område. När det kom till förtroendet för myndigheter var det däremot mer splittrat. Vissa var nöjda och lyfte fram exempelvis Platsbanken som en bra tjänst, eller att de kände att de kunde ta kontakt med vården ifall de behövde. Någon annan uttryckte att den "absolut inte" ville gå till en psykolog för att den inte litade på psykologen inte skulle berätta för sina vänner och bekanta vad de pratade om. Flera hade dåliga erfarenheter av Arbetsförmedlingen och tyckte inte att myndigheten erbjöd det stöd de behövde för att få hjälp att hitta ett jobb:

Gå runt till alla socialt utsatta områden, och ställ frågan "Vad tycker du om Arbetsförmedlingen?", så du får, du får hundratusen kronor om tre stycken säger något positivt. Alltså alla kommer säga till dig "Arbetsförmedlingen?" sen kommer de skratta. Alltså fattar du? Det är typ, den borde heta "Slösa-tid-förmedlingen"

- Man, Kroksbäck (#2)

Den frågan när den ställs till vem som helst så tänker man tre olika ställen, det är socialen, det är Af och det är polisen. Alla dessa tre, samarbetar inte med dig, jag vet inte varför alltså vad som är problemet. Man får inte sin chans som dom. [...] Så fort jag vände mig till Af och frågade om de har någon utbildning så klagade de på att jag var för ung och det enda jag fick göra ett helt år var att gå på torra möten, skicka massa rapporter som aldrig gjorde någon nytta. Alltså när du gick in och söka jobb, fanns det bara läkarjobb, doktorjobb. Förstår de inte att jag inte har

dessa betyg eller den bakgrunden för att kunna jobba som detta. Alltså de drar på saker och ting så mycket de hjälper inte dig, de vill inte ge dig pengarna bara för att du sitter hemma.

- Man, Lindängen

Även de yrkesverksamma identifierar bristande tillit som en utmaning för målgruppen:

Det är för att man har levt ett utanförskap och hela det här att det kommer det här med. Man inte har tillit till samhället.

- Boendestödjare, Malmö stad

Befintliga insatser

En del av kartläggningen är att undersöka vilka insatser som redan finns och som verkar för att förbättra levnadsvillkor och motverka segregation i de aktuella områdena, särskilt inriktat på att stötta UVAS. Det finns en mängd sådana i Malmö, och skulle alla listas skulle det bli svårt att få en överblick. Nedan har dock ett antal befintliga insatser som bedömts vara särskilt relevanta för målgruppen listats. Först beskrivs Boost by FC Rosengård egna verksamhet och hur den stöttar UVAS till självförsörjande. Därefter beskrivs några insatser tillgängliga för unga vuxna som sker av och i samverkan med offentliga aktörer, i huvudsak Malmö stad och Arbetsförmedlingen. Avsnittet avslutas med några exempel på initiativ som sker av eller i samverkan med civilsamhället och som på olika sätt vänder sig till eller verkar för UVAS i Malmö.

Boost by FC Rosengård

Boost by FC Rosengårds huvudsakliga verksamhet går ut på att stötta och rusta arbetsökande ungdomar mot arbete och studier. Verksamheten är omfattande och slussar varje år hundratals personer ut i självförsörjning. De som kommer till Boost gör det dock som en deltagare i ett arbetsmarknadsprogram, remitterade från antingen Arbetsförmedlingen, Malmö stad eller en närliggande kommun.

Projektets metodik grundar sig på idén att det finns ett glapp att fylla i den service som samhället erbjuder arbetslösa ungdomar. FC Rosengård menar att det finns jobb, det finns utbildningar, det finns praktikplatser och det finns många specialiserade stödinsatser som riktar sig till ungdomar med olika slags problematik. Utmaningen ligger däremot i att man behöver lägga tid och resurser på att förbereda, informera och motivera ungdomarna så att de framgångsrikt kan navigera bland alla dessa möjligheter. De behöver ges bättre förutsättningar att bli redo och motiverade för valen de står inför. För att åstadkomma detta gjorde vi antagandet att verksamheten som byggs upp bör möjliggöra att flera olika typer av insatser kan löpa parallellt och inom ramen för samma verksamhet, istället för att ungdomarna bussas fram och tillbaka mellan olika isolerade insatser. Detta kan bygga upp ungdomarna så att de sedan kan göra självständiga och motiverade val, antingen vidare till studier eller söka, erhålla och behålla en anställning.

Ett holistiskt synsätt och individualiserat stöd

Boost by FC Rosengårds vägledningsmodell antar därför ett holistiskt synsätt och har som mål att ge varje ungdom ett heltäckande och individualiserat stöd på väg mot arbetsmarknaden. Individens tilldelas vid projektets start en personlig coach som inleder med att göra en fördjupad kartläggning av hela livssituationen, allt ifrån studiebakgrund, fritidsintressen, familjesituation, framtidsdrömmar, hinder och svårigheter går coachen

igenom. Därefter sätter ungdomen och coachen tillsammans ihop ett individualiserat program, som består av en mix av olika stödjande och förberedande aktiviteter. Projektets olika insatser är indelade i tre huvudspår inom områdena Arbete, Studier och Hälsa. De flesta aktiviteter utförs av projektets egen personal som består av ett multikompetent team och sker i våra egna lokaler. Men i metodiken ingår också att samarbeta med alla typer av aktörer i samhället som kan gynna ungdomarnas utveckling, det kan handla om kommunala utbildningsinsatser, Arbetsförmedlingen, andra arbetsmarknadsprojekt, hälso- och sjukvård och framför allt med arbetsgivare som är villiga att ta emot ungdomarna till praktik eller anställningar.

Insatser av och i samverkan med offentliga aktörer

Samverkan med de offentliga aktörerna har alltid varit en viktig komponent. Relationen mellan aktörerna är goda, och arbetssätten utvecklas kontinuerligt. En utmaning har dock varit att göra bra övergångar för ungdomar som kontaktats i den uppsökande verksamheten, till ett deltagande verksamhet. Det har varit viktigt att bestämma när ansvaret för ungdomens planering skiftar över till en ny organisation och att vara tydliga i förväntningar och ansvarsfördelning mot alla parter som samverkar kring ungdomen.

Det finns en stor mängd av olika insatser och aktörer som verkar för att minska segregationen och öka inkluderingen i staden. Nedan listas några av dem:

Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen är den största aktören när det gäller att arbeta med UVAS. Majoriteten av alla som kommer till Boost eller någon annan insats i staden är eller har varit inskrivna hos Arbetsförmedlingen. Det finns en etablerad samverkan med Arbetsförmedlingen både på operativ och strategisk nivå. Arbetsförmedlingens insatser kommer däremot inte att beskrivas närmare i den här kartläggning.

Socialtjänsten och UngMalmö

I Malmö stad sker samordningen av insatser för att stötta kommunens UVAS mot självförsörjning hos två instanser, Socialtjänsten och UngMalmö. UngMalmö är en enhet inom arbetsmarknads- och socialförvaltningen som erbjuder aktiviteter för och guidar arbetssökande unga till olika insatser som finns i Malmö.

European Second Chance School och Vägledningssentrum

Två kommunala insatser som finns för unga som behöver stöd med sin utbildning är European Second Chance School (E2C) och Vägledningssentrum. E2C har som mål att utveckla färdigheter som är nödvändiga för anställningsbarhet och ett kommande vuxenliv. Utöver ämnesutbildningen kan det till exempel vara att skaffa sig ökad självkänedom och

träning i sociala färdigheter. Målgruppen är ungdomar mellan 20 till 30 år som saknar arbete, utbildning eller annan aktivitet. Vägledningscentrum erbjuder studie- och yrkesvägledningssamtal för unga, både genom chatt, telefon och personliga möten. Vägledningscentrum kan också stötta i att anmäla sig till vuxenutbildningar, söka studiestöd och liknande frågor.

Maria Malmö

Maria Malmö, som drivs av Malmö stad och Region Skåne, är en öppenvårdsmottagning för personer upp till 25 år som har problem med alkohol eller droger. Personalen består av bland annat socionomer, kurator, sjuksköterskor och läkare och kommer i kontakt med många unga som är brukare. Ungdomar kan ringa in till Maria Malmö anonymt för information och rådgivning. För att få påbörja en behandling krävs registrering och inskrivning, men att ha haft en tidigare anonym kontakt med verksamheten kan göra tröskeln för att fysiskt gå och besöka mottagningen lägre.

Öppenvårdshuset Gustav

Öppenvårdshuset Gustav erbjuder samtalsbehandling både enskilt och i grupp till personer över 18 år med missbruksproblematik med droger eller spel. Möten kan ske både bokas in eller ske på drop-in. Verksamheten erbjuder dessutom stöd åt anhöriga till personer som har ett missbruk. Även familjestödet kan ske både individuellt och i grupp.

Konsultationsteam

Malmö stad, Polisen, Kriminalvården med flera ingår i ett konsultationsteam som genom ett jobbar för att hjälpa avhoppare. Utifrån avhopparens behov av stöd och skydd, kallas representanter från berörda myndigheter till en konsultation för att hitta lösningar. Även icke-kriminella personer som lever under rädsla och hot kan få stöd genom konsultationsteamet. Konsultationsteamet är till för både den som vill bryta ett kriminellt liv, men också till yrkesverksamma som möter avhoppare som behöver stöd.

Insatser av och i samverkan med civilsamhället

Fryshuset

Fryshuset är en organisation som erbjuder unga möjligheter skapa och delta i ungdomsdrivna aktiviteter, utbildningar och arbete. Verksamheten har sin bas i Möllevången i närheten av Sofielund, men riktar sig till unga i hela Malmö. Fryshuset har funnits i Malmö sedan 2007 och har flera aktiva verksamheter:

Passus är till för den som lever ett kriminellt liv och vill lämna detta. Flera av de som jobbar på *Passus* har själva varit erfarenhet från en kriminell livsstil hjälper nu andra utifrån sina

erfarenheter. Passus arbetar med att hjälpa människor som vill lämna en kriminell livsstil och kriminella gemenskaper, att stötta anhöriga och handleda yrkesgrupper och organisationer som arbetar med dessa ungdomar.

United Sisters arbetar förebyggande och främjande med frågor kopplade till unga tjejers hälsa och rättigheter. Verksamheten skapar trygga rum för självreflektion, bygger gemenskap, uppmuntrar aktörskap, skapar opinion och stöttar tjejer i utsatta situationer. Grunden i *United Sisters* är vår grupp- och coachverksamhet som leds av volontärer och som främst riktar sig till tjejer mellan 12-20 år.

Fryshuset erbjuder också aktiviteter för ensamstående mammor, olika typer av fysiska aktiviteter, insatser som berör missbruk och beroende, kreativa aktiviteter och bedriver arbetsmarknadsaktiviteter inom exempelvis Stöd och matchning.

Flamman

Flamman arbetar utefter grundstenarna demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter. Alla har rätt att uttrycka sig och bli bemötta med respekt och omtanke – oavsett bakgrund, läggning eller intressen. Flamman arbetar utifrån ett holistiskt synsätt och jobbar förebyggande utefter individens behov och förutsättningar. Med insatser och forskningsbaserade modeller skapas förutsättningarna för individer ska kunna hitta vägar ur normbrytande beteenden. Insatserna sträcker sig från socialt förebyggande arbete på gruppnivå till konkreta individbaserade stödinsatser inriktade kring ämnen som jämställdhet, kriminalitet och missbruk.

Idag drivs Flamman i två huvudsakliga grenar. Den första är mötesplatserna, särskilt organiserat kring Ungdomarnas hus på Kroksbäck, som skapar en meningsfull fritid för barn och unga i området. Det är andra är och ett socialt förebyggande center med flera olika verksamheter som fokuserar på att skapa en trygg, positiv utveckling för unga på såväl lokal som regional och nationell nivå.

Hassela Helpline

Hasselarörelsen arbetar för att motverka utanförskap bland unga genom att arbeta förebyggande och främjande med utbildning, opinionsbildning samt genom att organisera människor till praktiska socialpolitiska verksamheter. Hassela Helplines verksamhet består idag i huvudsak av ett arbetsmarknadsprojektet som utbildar barn- och ungdomscoacher som sedan får arbete som elevcoacher/elevassistenter på grundskolor Malmö.

Kraftsamling Herrgården

Kraftsamling Herrgården är en kunskapsallians för aktörer som arbetar för en hållbar utveckling av stadsdelen Herrgården i Rosengård i Malmö. Initiativet startades av Rädda

Barnen och Individuell Människohjälp, men innefattar idag en mängd aktörer från olika sektorer. Arbetet bygger på lokala initiativ och en långsiktig närvaro för att göra Herrgården till en attraktiv stadsdel att leva, bo och verka i. Kraftsamling Herrgårdens huvudsakliga verksamhet består av att utveckla och driva en gemensam aktivitetslokal på Rosengård, samt att samordna alla lokalt verkande aktörers aktiviteter under sommaren, för att se till att de boende i området, främst barn och unga, har tillgång till meningsfulla och utvecklande fritidsaktiviteter under hela sommarlovet.

Malmöandan och Forward Malmö

Två initiativ, eller sammanslutningar, som har gjort en ansats att på stor skala ge sig an Malmös utmaningar är Malmöandan och Forward Malmö. Båda samlar aktörer från alla sektorer för att gemensamt diskutera utmaningar, lösningar och ta fram insatser som ska genomföras i samverkan.

Behovsanalys

Under intervjuerna som genomförts (se Kartläggning) har de unga fått ge sin bild av uppväxt, skolgång, familjesituation, möjligheter till arbete mm. Utifrån detta går det att urskilja gemensamma narrativ som till viss del visar på de behov av hjälp de unga har inom nämnda områden. För att komplettera de ungas upplevelser har emellertid yrkesverksamma personer som dagligen arbetar med målgruppen unga fått ge sin syn på vilka hinder och behov de ser hos de unga utifrån respektive yrkesroll. Även här finns en samstämmighet i vad man ser för problem men också reflektioner och förslag kring vad man främst ser att de unga skulle behöva för hjälp för att komma vidare. Det går att konstatera att de yrkesverksamma har fler tankar och reflektioner kring vilka konkreta behov de ser bland de unga än de unga har om sig själva. I följande avsnitt kommer de olika behov som identifieras av både ungdomar och yrkesverksamma att presenteras och diskuteras.

Målgruppen

I målgruppsbeskrivningen på sida ett görs tydligt att de unga som åsyftas i denna undersökning är mellan 18-25 som kommer ifrån Malmös utsatta områden. Trots att de yrkesverksamma vanligen inte använder sig av begreppet i sitt dagliga arbete målar de upp en mer nyanserad bild av gruppen. Upplevelsen är att många av de unga som de kommer i kontakt med går att kategorisera som uvas:

Om man säger uvas som varit utan arbete eller studier mer än 5 månader så skulle jag säga att det är ungefär 70 %. Många av de andra har varit arbetslösa kortare tid än 6 månader.

- Hälsovägledare, Boost by FC Rosengård

De som kanske inte har något gymnasie eller så har de något gymnasie men har inte kommit vidare ändå men jag upplever väl att... ja 100 procent men det kanske inte är 100 procent ändå för vissa har ju studerat och kanske misslyckats med det och då försöker man komma till rätta med vad som är problemet där, men det är väldigt få som studerar eller arbetar när de kommer hit för det är det vi jobbar mot så då är det liksom (skratt) kontraproduktivt.

- Arbetsmarknadssekreterare, Malmö stad

Det är ju det de... om vi säger om jag har fyrtiofem ärenden ungefär, så är det säkerligen... ja, det är en bra fråga, trettioåtta kanske som inte gör något av detta [arbetar eller studerar].

- Socialsekreterare, Malmö stad

Upplevelsen är också att andelen UVAS har vuxit och samtidigt förändrats:

Ja det är värre höll jag på att säga men det är mer brett nu bland ungdomarna bland de jag ser eller träffar. Antingen betyder det att de hittar rätt eller att mängden ungdomar som jag tror att mindre och mindre klarar skolan som de ska och är mer utsatta alltså rent generellt, större arbetslöshet.

Kan du urskilja några olika subgrupper inom gruppen uvas?

Mm. Jag tänker, jag känner att jag träffar på fler ensamkommande idag. De har kanske varit här ett tag och kommit in än tidigare ska jag väl säga. Och sen är det också, jag vet inte hur jag ska säga, andra generationen. Där kan jag känna att det är antingen eller, antingen väldigt svagt eller så har de klarat sig väldigt bra men merparten sämre. Och sen ja, det är väl mest dem som jag märker av mest.

- Vägledare, Boost by FC Rosengård

Ja. Alltså dels så är det ju killar som har varit ensamkommande från början och som har varit placerade i andra kommuner och så. Och sen har de blivit avslutade där när de har flyttat dem eller lite olika... och så dyker de upp här på något inneboendekontrakt och så har de hoppat av skolan och... ja, och så gör de ingenting liksom.

- Socialsekreterare, Malmö stad

På Boost har jag jobbat i tre år och... jag tycker nog att andelen har ökat. Sen kan det bero på att jag har ändrat inriktning från vägledare till hälsovägledare men generell uppfattning är nog att den har ökat. Innan jag jobbade på Boost jobbade jag på Af. Och från när jag började där till nu så upplever jag att andelen har ökat ganska mycket.

- Hälsovägledare, Boost by FC Rosengård

Det har blivit mycket tyngre. alltså, det känns ändå positivt att det är de som man hade förr som var så "vanliga" ungdomar som hade hoppat av skolan, de har liksom fått jobb. Alltså, de är inte här längre i princip utan det är mycket tyngre problematik. Det har blivit mer komplicerat. Det räcker inte bara med Arbetsförmedlingen, nästan på ingen. Alltså de behöver mer hjälp liksom.

- Socialsekreterare, Malmö stad

Det går givetvis inte att säkert säga något om hur målgruppen uvas ser ut utifrån intervjusvaren, men en förändring i målgruppen ser ut att ha skett. Det finns olika faktorer som sannolikt påverkat detta. En god konjunktur under flera år har skapat fler arbetstillfällen för gruppen unga. Emellertid är de unga som i störst utsträckning fått jobb inrikesfödda som gått ut gymnasiet. Utrikesfödda ungdomar samt de som inte är klara med gymnasiet har inte haft det lika enkelt att hitta arbete den goda konjunkturen till trots. Är man dessutom relativt ny i Sverige och saknar gymnasieutbildning eller till och med grundskoleutbildning blir det givetvis extra svårt att hävda sig på den svenska arbetsmarknaden. Även inrikesfödda ungdomar som beskrivs som andra generationens invandrare upplevs ha det svårare att hitta anställning och återfinns därför allt mer ofta i gruppen uvas.

Hur ser målgruppens behov ut?

När de unga ger sin bild av vilka behov framkommer att man önskar att samhällets myndigheter skulle ha en större förståelse för de ungas situation, att samhället behöver göra mer för att stötta unga.

Självinsikt och förståelse

De har inga rutiner. Vet inte hur de ska göra. De har ingen kunskap för att veta. De vet inte hur de ska göra. Hur de ska bete sig.

- Boendestödjare, Malmö stad

Bristen på insikt hos målgruppen om deras egna behov och utmaningar är något som flera av de yrkesverksamma lyfter upp. Även om ungdomarna själva bara uttrycker att de vill ha ett jobb, finns det kanske andra saker man måste arbeta med först innan det kan bli aktuellt.

De vill ut i arbetet och man tror att bara man har ett jobb så löser det sig. Men det är ju en lång väg dit kanske. Att de är inte där. Att de behöver hjälp på vägen hur man... med mycket annat. Som, ja alltså att man, de måste få mer kunskap hur det ser ut när man söker jobb och när man är på en arbetsplats, hur man ska uppföra... alltså allt. Man har ofta ett språk inom sitt nätverk som kanske man inte har på en arbetsplats, som inte man kan använda. Alltså, det är mycket att jobba med innan man komma till en arbetsplats.

- Boendestödjare, Malmö stad

Många uttrycker att "Bara jag får ett jobb blir det bättre. Bara jag får ett jobb löser sig min sociala situation, för då löser sig ekonomin. Bara jag får ett jobb så mår jag bättre. Bara jag får ett jobb så kan jag tänka på någonting annat. Bara jag får ett jobb så behöver jag inte göra det här." Och det är väldigt få som jag upplever i alla fall som kopplar det till studier, de som har låg utbildning. Många kan uttrycka att

det är lättare att få jobb om man har pluggat men att de själva behöver det, den kopplingen är det få som gör.

- Hälsovägledare, Boost

Det är ju i och för sig väldigt olika. Alltså vilka grupper, det får man ju kanske säga att tjejer kanske ändå är lite mer... vill så, hjälpsökande liksom. De här unga killarna som är ensamkommande från början, de brukar inte vilja säga att de har alltså, de vill inte säga att det är psykisk ohälsa liksom utan... ja... det är väl vanligt att de går till akuten ofta och så... har hjärtklappning och problem så här och säger att de inte kan sova och lite annat. Men då handlar alltid stressen om att det är för att "jag" inte har ett jobb, "Jag måste ha ett jobb. Jag måste göra någonting. Det är därför" Alltså så. Det är det som är hela... därför de oroar sig, därför de inte kan sova och så vidare. Så det är lite olika hur mottagliga de är. Om de över huvud taget vill benämna det som att det är psykisk ohälsa.

- Socialsekreterare, Malmö stad

Bland de unga finns det ofta bakomliggande orsaker till varför de befinner sig i den situation de är i. De yrkesverksamma upplever emellertid att många unga har en orealistisk bild på hur ett jobb kommer lösa deras problem, oavsett om de är ekonomiska eller sociala. Till viss del kan detta bero på att det saknas en insikt om att man faktiskt inte mår bra eller att man inte vill erkänna det för sig själv eller någon annan. Det senare verkar vara vanligare bland unga män än det är för unga kvinnor. Sen finns det givetvis också andra saker som man inte vill dela med sig av av olika anledningar. En utmaning är således för de yrkesverksamma att bidra till att väcka insikt hos de unga om att det ofta finns saker som de behöver arbeta med på kort och lång sikt för att kunna nå dit de vill. Att *bara* få ett jobb ses inte av de yrkesverksamma som en självklar lösning då man ofta sett att dessa unga inte klarar av att behålla en anställning på grund av deras olika bakomliggande problem. En anställning i detta läge riskerar bli ännu ett bakslag för en ungdom som inte är redo för påfrestningen ett arbete ofta kräver, speciellt om man t.ex. inte mår bra, inte har ett fast boende, missbrukar eller försöker komma ur kriminalitet. Det finns såklart unga som faktiskt mer eller mindre endast behöver ett jobb och för dessa finns det redan mycket hjälp att få med det och dessa ungdomar klassas dock mer sällan som UVAS av denna anledning. Däremot för dem som inte riktigt är redo än finns ett större behov av att skynda långsamt och arbeta mer med självinsikt hos de unga för att inte rusa in i en anställning man inte är redo för. Det är naturligtvis viktigt att det då finns hjälp för de unga att få när insikten väl finns där och de är mottagliga för hjälp.

Förståelse är också något som de yrkesverksamma tar upp ett under intervjuerna. Det upplevs att ungdomar saknar en grundläggande förståelse för vilka möjligheter som finns i samhället. Arbetsmarknadssekreteraren och vägledaren menar att det är viktigt att visa dem vilka möjligheter som finns.

Och jag upplever det också som att många inte vet vad de vill, eller rättare sagt att de tro att de vill någonting men att de överlag har en ganska dålig bild av vad samhället kan erbjuda dem och det upplever jag mycket och just det här också att vidga horisonten lite, att så här det har varit flera grejer bakåt men det finns ändå jättemånga möjligheter för dig, du är så ung fortfarande.

- Arbetsmarknadssekreterare, Malmö stad

De efterfrågar oftast ingenting utan man får nog oftast ta dem lite i handen och visa. För de vet nog inte riktigt vad de ska fråga efter. De vet inte vad som finns. Och när man presenterar det får man göra det väldigt tydligt, och nästan följa med dem hela vägen.

- Vägledare, Boost

Det är givetvis angeläget att de unga försöker arbeta med det som de har störst makt att påverka, dvs sig själva, men det är också viktigt att understryka att de på olika håll finns en bristande förståelse för dessa ungdomars situation. Saknas förståelse finns det en risk att en arbetsgivare drar förhastade slutsatser om en ungdom kommer sent till jobbet eller inte hör av sig en dag, och kanske markerar väl hårt eller till och med säger upp ungdomen. Har en arbetsgivare en djupare förståelse för en ung person som vill arbeta men som kanske samtidigt är i en socialt svår situation, är sannolikheten större att de flesta problem som uppstår på arbetsplatsen på grund av dennes sociala situation går att lösa istället för att endera part agerar i affekt och gör eller säger något som blir svårt att ta tillbaka. Det finns således en poäng att arbeta både med de ungas och arbetsgivares förståelse för att skapa mer hållbara övergångar till arbete.

Tid - tålamod - tillit

Jag tror det behövs mer såklart. Jag kan känna att det nu jobbar vi gemensamt kring en klient och där kan man hitta tid. Absolut. Men jag tror ändå att vi behöver mer tid. Skratt. För att kunna göra saker utanför. Inte bara här och förklara utan fysiskt följa med dem på många andra saker så man kan visa dem.

- Vägledare, Boost

Ja men någon som sätter sig ner och bryr sig faktiskt. Och försöker ha tid och tålamod och stå ut med mycket och mycket. Sen också information faktiskt i det tillfället när de efterfrågar det... när man, att man försöker liksom som sagt vidga vyerna successivt där...

- Arbetsmarknadssekreterare, Malmö stad

Jag tror att de behöver en långsiktig hjälp. Alltså de behöver någon som kan hjälpa dem flera steg framåt. För att de själva ska få en ordentlig plattform att stå på. Men då krävs det mycket medel också och det krävs tid framför allt. Ja. Det är det alltså, tiden och lyssna på dem och förklara för dem, visa dem.

- Vägledare, Boost

Det är också tydligt att stödet behöver vara långsiktigt. Det måste få ta tid. För att stötta UVAS är det sällan en enda punktinsats som kommer att göra den stora skillnaden, utan det är ett stöd, nästan ett skyddsnät, som kan hjälpa ungdomen att navigera runt i samhället, och se till att den hittar och får det stöd den behöver. Finns problematik inom flera områden, exempelvis kring boendesituation, missbruk och kanske också psykisk ohälsa löses sällan dessa problem över en natt. Det är nästan orimligt att förvänta sig att en ungdom ska stå till arbetsmarknadens förfogande på samma sätt som en ungdom som inte har dylika problem i sitt liv. Dessvärre görs sällan någon skillnad mellan unga arbetssökande i rådande system, utan man behandlas på samma sätt och förväntas söka jobb på samma sätt. Som de yrkesverksamma understryker behöver tid finnas för att arbeta parallellt med olika spår i den ungas liv, för att finnas där och stötta oavsett om de handlar om att följa med den unga till möte med vårdgivare eller hyresvärd. Det behöver också finnas ett stort mått av tålamod då det sannolikt oftare kommer ta längre tid att hjälpa en person som har en sammansatt eller djupare problematik, samt att det finns risk att den unga kommer ta steg tillbaka istället för framåt i den riktning man jobbat för. Vid dessa tillfällen är det viktigt att inte släppa taget utan att fortsätta uppmuntra och stötta den unga framåt, att ha tålamod och ge fler chanser.

Tillit är också något som både yrkesverksamma och ungdomar berör:

Vet du vad som behövs? Varje människa i Malmö har sin egen historia. Om vi baserar den historien på en bok, vi behöver något som täcker den boken som detta ungefär. Något som täcker den här boken och pratar istället för oss. När jag går och knackar dörr på Af, soc eller polisen, då kommer de se ner på mig. Fast när någon har sin ord eller sin karriär i arbetsmarknaden, går till en av dem och säger "Du, jag har en ung kille på kanske 25 år".

För om du hade haft möte på Af, där det gäller kanske söka jobb hade underlättat för dig om jag varit med, är det det du menar? Alltså jag eller någon annan.

Ja alltså någon som de litar på, som de kan typ tycka att... att om jag säger ett ord det är inte lika värt som när du säger det, för jag har min kriminella bakgrund vilket du inte har. Du är för dem är en ren svensk och jag en som håller på och bara vill få ut pengar förstår du.

- Man, Lindängen

I det här fallet känner ungdomen att myndigheter inte har tillit till honom och han har svårt att på egen hand upprätta tillit mellan sig och myndighetspersoner. Som hjälp föreslår han att en annan vuxen person som kan tala för honom, som känner honom och som han kan lita på, stöttar honom i kontakt med myndigheter.

Boendestödjaren tar också upp stödet med myndighetskontakter som något målgruppen behöver, men menar även att det är viktigt att målgruppen får någon de kan skapa ett förtroende och tillit till.

[De behöver] en trygghet. Att de får tillit för någon som de kan lita på och som de vågar prata med. De behöver kanske hjälp till någon läkare. Samtalskontakt. Myndighet... alltså allt. Alltså med allt. Den sociala biten.

- Boendestödjare, Malmö stad

Att skapa tillit mellan den unge och den yrkesverksamma är centralt för att kunna hjälpa den unga framåt. Att ha tid och visa tålamod förbättrar förutsättningarna för att skapa en relation byggd på ömsesidig tillit. Som den unga mannen från Lindängen talar om finns det också ett behov av tillitsöverföring eller förstärkning när den unga känner att den inte kan hävda sig gentemot olika myndighetspersoner. Det finns en viktig funktion i att en annan vuxen som den unga litar på kan fungera som en brygga och säkerställa att den unga får sagt det den vill ha sagt och samtidigt se till att den unga förstår myndighetens position och vilken hjälp den kan få av myndigheten.

Det krävs tid för att uppnå en förändring. En socialsekreterare beskriver att målgruppen behöver någon som inledningsvis kan hjälpa med frågor kring hälsa och sociala förhållanden, snarare än att bara fokusera på arbetsmarknad:

En mer långsiktig kontakt som verkligen har utrymme att hjälpa med alla bitarna. Alltså att ha liksom, ja, ta reda på då... kartlägger ordentligt vad det är som är. Är det skulder? Är det bostad? Är det hälsa? Är det och så ser till att, att man börjar jobba med alla delarna liksom och följer upp det. Och sen då när de mår bättre och är stabila, att det finns något man kan hänvisa vidare till då.

- Socialsekreterare, Malmö stad

Vad behövs?

De yrkesverksamma beskriver hur ungdomarna har behov av hjälpt med väldigt handfasta saker. Det kan röra sig om att tolka och fylla i blanketter. Att kontakta myndigheter. Att följa med till träffar och möten och kunna hjälpa ungdomen att förstå och göra sig förstådd. Det är inte ett behov av någon ny insats som lyfts upp, mer något som gör att ungdomarna kan få ut så mycket som möjligt av de befintliga.

De har inte det sociala kapitalet att föra sig i alla situationer kanske. Sen vet jag att de även behöver hjälp med mycket annat som gäller typ myndighetskontakt, tolka brev som man får hem, krav, rutiner, aktivitetsrapportera.

- Vägledare, Boost

[Ungdomarna behöver] Någon slags kontaktperson, alltså att så det finns en person som kan följa upp allt liksom [...] om de nu behöver det, som kan se till att de får information om det, och Arbetsförmedlingen och sjukvården, psykiatri, alltså någon som kan liksom, hjälpa dem att få rätt kontakter och komma vidare liksom.

- Socialsekreterare, Malmö stad

Boendestödjaren instämmer i det resonemang de andra har fört. Ungdomarna beskrivs som att de inte är redo för att själva allt ansvar som kommer med att vara vuxen. Det behövs tid för att lyssna på och förstå ungdomarna, och man behöver finnas tillgänglig för att ge ungdomarna kontinuerligt och varierat stöd.

Det viktiga är liksom att man ser att socialtjänsten är lyhörda och verkligen lyssnar på individen, vad människan vill. Vad individen vill. Och sen att man tar kontakt med de, de som behövs. Typ Boost eller alltså att man verkligen trycker på. Att man hjälper till liksom. Att man... många tycker ju att man, om man är tjugo år så är man ju vuxen och då ska man kunna ta sig till allting själv och man ska göra det och man ska ta ansvar och allting. Men det är ju faktiskt inte så. De behöver jättemycket hjälp på vägen.

- Boendestödjare, Malmö stad

Arbetsmarknadssekreteraren identifierar samma behov. Den menar att den själv klarar av att kommunicera med målgruppen, med att ibland kan vara en utmaning för andra yrkesverksamma. Även här önskas det att någon kunde hålla tät kontakt och följa med ungdomarna till olika möten, för se till att ungdomarna får sina behov uttryckta på ett sätt som andra yrkesverksamma förstår:

Jag kanske förstår vad ungdomen menar när den säger ditten eller datten, eller har ställt så många frågor så har jag fått ganska uttömmande svar medan en annan person, som inte vet vem den har framför sig, ställer sina rutinfrågor kanske. Och sen då får de inte de svaren som de behöver ha för att kunna använda sig utav sin verktygslåda. Och så upplever jag ofta att ungdomarna behöver någon som följer med och stöttar, "Men kommer du ihåg att vi pratade om det här? Kan du inte berätta lite om detta för den här personen så kanske de förstår lite mer vad du menar?" Vara lite, jag vet inte, det låter så löjligt, men vara lite tolkare för att föra

över lite information. Och det upplever jag lite att vi inte har möjlighet att göra, att någon har den kontakten med ungdomen och hjälper till.

- Arbetsmarknadssekreterare, Malmö stad

Redan i förra avsnittet (Tid - tålmod - tillit) önskade ungdomen från Lindängen sig att det hade funnits en person som hade kunnat följa med den på möten, eftersom den upplevde att myndigheter inte lyssnade på honom. Ungdomen från Möllevången för ett liknande resonemang, och efterlyser också bättre förståelse hos de han möter:

Det är väldigt ofta äldre människor som ska jobba med ungdomar. Det hade varit kul att se någon ungdom eller någon som är lite närmare själva ungdomarna som är lite mer, jag vill inte säga fötterna på jorden, men lite närmare ungdomarna än vad äldre människor är. För det är två olika världar som krockar för att, ska man vägleda en ungdom en hjälpa den ut från något missbruk eller oavsett vad det är för något som har med ungdomar att göra, de hade lyssnat mer på någon som är så nära dem som möjligt än någon som ser ut att komma utifrån.

- Man, Möllevången

Här uttrycks ett önskemål om att få möta personer som har bättre en bättre förståelse för hur det är att vara ung, och som man som ung kan relatera bättre till. Det är kanske inte alltid möjligt att ändra vilka personer som arbetar på Arbetsförmedlingen eller socialtjänsten. Däremot hade det även här varit möjligt att ge ungdomen en annan kontakt som antingen hade kunnat följa med på möten med myndigheterna, eller åtminstone vara ett stöd för att prata med och hjälpa till att komma på vad ungdomen ska säga när den ska till olika myndigheter. Det skulle, som ungdomen föreslår, kunna vara en ung person som gör det, men man kan också tänka sig att personer som är förankrade hos målgruppen på andra sätt också skulle kunna vara aktuella.

Bilaga 1: Intervjumall ungdomar

1. Vilken stadsdel bor du i/var bor du?
2. Hur var det att växa upp där? (*kändes det tryggt? Fick du vara ute och leka själv?*)
3. Gick du i skolan? Vilken skola? Har du gått ut gymnasiet? Hur upplevde du skolan? Var någon tid bättre/sämre? Om du hoppade av, varför? (*var det viktigt för dina föräldrar att du gick i skolan? Uppmuntrade de dig/hjälpte de dig med skolarbetet?*)
4. Fanns det aktiviteter efter skolan, t ex fritids, sport?
5. Hade du någon förebild som yngre eller idag?
6. Hur bor du? Har du syskon? (*när du växte upp, bodde ni tillsammans som familj? Hur många var ni och hur bodde ni då lgh/hus? Hur upplevde du det?*)
7. Vad gör dina syskon idag? Arbetar de? Studerar de? Om inte, vad gör de då?
8. Jobbar/vad gör dina föräldrar? (*jobbade de när du växte upp? Om inte varför tror du?*)
9. Vad har dina föräldrar för utbildningsnivå?
10. Pratar ni om jobb hemma? (*pratade ni om det när du var yngre? På vilket sätt i så fall; positivt/negativt?*)
11. Har du jobbat? (*dina vänner i samma ålder, har de jobbat eller jobbar de?*)
12. Söker du jobb? (*var och hur i så fall?*)
13. (Om du söker jobb) Är du inskriven hos Arbetsförmedlingen? (*om inte varför?*)
14. Hur upplever du dina möjligheter till att få jobb?
15. Hur tänker du kring jobsök, varför vissa typer av jobb och inte andra?
16. Upplever du att det är svårare att få jobb när din adress syns på CV:et, och i så fall varför? (*upplever du att det är svårt att berätta var du bor?*)
17. Hur upplever du bilden av arbetsmarknaden i ditt område? (*hur pratar andra om jobb/att jobba/att hitta jobb?*)
18. Var skulle du vända dig om du behöver hjälp? Upplever du att det finns hjälp att få? (*om inte vilken hjälp saknas?*)
19. Var ser du dig själv om 1 år?
20. Vad tänker du om din framtid?
21. Vill du bo kvar i den stadsdel du bor i nu? Om inte var skulle du vilja bo istället och varför då?

Bilaga 2: Intervjumall yrkesverksam

1. Kan du berätta lite om ditt arbete och hur du kommer i kontakt med unga där som varken arbetar eller studerar?
2. Av de unga du träffar, hur många av dem kan klassas som UVAS? Hur stor andel ungefär? Försök att uppskatta om du kan.
3. Kan du urskilja några olika subgrupper inom gruppen UVAS? Med tanke på kön, ålder eller typ av problematik?
4. Av de ungdomar du träffar, vilka hinder brukar de ha? Går det att se några generella mönster i vilka hinder ungdomarna vanligen har?
5. Bland de unga som varit borta en längre period från skola eller arbete, vilka skäl brukar de ange till detta? Kan du ge några exempel?
6. Vilken hjälp brukar dessa unga vanligen efterfråga?
7. Finns det någon skillnad i vilken hjälp de efterfrågar jämfört med andra klienter/unga du arbetar med?
8. Vilken hjälp ser du att dessa ungdomar främst behöver?
9. Känner du att du kan erbjuda dem den hjälp de behöver? Om inte varför?
10. Upplever du att de är mottagliga för hjälp? Om inte varför?
11. Om du upplever att de unga behöver hjälp som du inte kan ge inom ramen för ditt uppdrag och din organisation, vilka organisationer/förvaltningar anser du är de som behöver ta vid och hjälpa till?
12. Sker samverkan idag med andra förvaltningar och/eller organisationer för att hjälpa
13. Fungerar denna samverkan bra? Om inte varför enligt dig?
14. Uppmuntras samverkan i din organisation av ledningen?
15. Var skulle du vilja se stärkt samverkan och om vad när det gäller att hjälpa unga som varken arbetar eller studerar?
16. Om du får spekulera helt fritt, vad anser du behöver göras i samhället generellt för att färre ungdomar ska hamna utanför systemet?